

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**S. Augustinus, Episcopus in Africa Hipponensis, Veritatis
Evangelico-Catholicæ In Potioribus Fidei Controversiis
Testis Et Confessor, Contra Bellarminum Et Alios
Scriptores Papæos, antiquos pariter & ...**

Reiser, Anton

Francofvrti, 1678

Lib. III. cap. 11. & seqq. de Ubiquitate Humanitatis Christi

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72506](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72506)

ulu penitus abhorretere. Nullum esse et anti illorum multitudine, qui cum ad populum diceret Christianum, peracto Exordio statim adgressus sit Apostolicum, Nicenum vel Constantinopolitanum Symbolum, quod continuo nec ullis distinctum Commentariolis recitaverit, eoque recitato finem dicendi fecerit, quem ad modum hoc in sermone representatur. Aliter le Augustinum gessisse, cum de catechizandis rudibus scripsit; aliter Eum, qui apud Eum ad Catechumenos habuit concionem, & libros quatuor de Fidei Symbolo ad eodem edidit. Aliter alios. Insuper illud addendum, quod nec Possidius in Indiculo, nec diligentissimus operum & Sermonum Augustini lustrator Beda, ullum huic Sermoni præbeant testimonium. Quin & illud accedere, quod hæc Fidei professio, quæ maxima pars illius Sermonis, ex quo citata à Bellarmino Verba sunt desumpta, ante Caroli M. tempora Augustino adscripta non fuerit; imò non facile inveniri, qui ante Seculum tertium supra decimum Augustino eam tribuerit, & quod præprimis observandum, non immeritò dubitari, utrum libellus hic integer & sine ullâ additione ad nos pervenerit, hæc in specie videri inserta, quæ Bellarminus contra Evangelicos, impertinenter quamvis, exindè produxit, nimirum contra Eutychetis opinionem scripta, cujus hæresin post Augustinum esse sparsum, ipse Bellarminus in Epitome Chronologicâ docuit, in quo alii etiam Papistarum Chronologi consentiunt. Hæc & plura his similia & amplissimè quidem tractat citatus Sorbonista *Launojus* in laudatâ Dissertatione, ex quâ excerpte placuit ad præsens Institutum pertinentia, quia fortè in paucorum manibus est, ut & pleraque Eius opuscula, quamvis dignissima, quæ ob non paucos raræ sinceritatis & mentis apertissimæ radios hic & ibi satis clarè transparentes ab omnibus orthodoxæ Veritatis cultoribus studiosè legantur. Posito autem ex superabundanti & indebita liberalitate, esse hæc ipsius Augustini Verba, quæ Bellarminus contra Evangelicos in aciem produxit, tam non nocent aut ullâ ratione obsunt eorum doctrinæ, ut, si Bellarmino id demonstrandum fuisset, aqua Ei ut non semel aliàs hæssisset, seque injuriam Evangelicis intulisse, ac calumniosè alienam eis adfixisse doctrinam, fateri debuisset. Ubi enim, quæso, ulli Evangelicorum in mentem venit aut in chartam excidit, Idiomatica & Proprietates Divinitatis in hominem demigrasse, & versâ vice Idiomatica & Proprietates Humanitatis in Deum esse transfusa & hæc ratione confusa? Nisi id ostendatur, est & manet Bellarminus calumniæ Evangelicis innocenter impactæ reus, & quicumque Bellarmini partes hic etiam defendendas suscipiet.

CAPVT VNDECIMVM & seqq.

DE

Ubiquitate Humanitatis Christi.

Evangelici quidem nec quoad nomen, nec quoad rem agnoscunt Ubiquitatem, cum neque hoc nomine describant Majestatem omnipræsentis vi unionis, quæ dicitur, personalis Christo Homini communicatam, neque etiam, & multò minus quidem, admittant eam distæ ubiquitatis monstruam descriptionem, quam præter alios Papistæ etiam, contra toties iteratas in publico Protestationes & explicationes Symbolicas, per solam calumniandi & innocentes traducendi libidinem, à Christo Majestatis suæ rigoro Vindice vindicandam, Evangelicis adtribuere non verentur, eosque ob hoc ipsum tanquam Dogma omni tempore in Ecclesiâ inauditum nemini non facere exosissimos omniq; odio perquam dignos. Verùm si terminus hic ubiquitatis, utpotè Philosophicus ab iis imperfectionibus purgetur, quas abusus ut plurimum Sophisticus eidem solet adfricare, & quæ in sensu crassiorum primo adpectu incurrunt, si modò res ex æquo & sincerè agatur, fortè non adeò incompetens erit ad hoc Mysterium vel impertinens, ut non paucis hætenus inter ipsos etiam (utinam non pseudo-) Evangelicos fuit visum; quamvis, ut omnis occasio iniquius de hoc Dogmate propter nomen tam exosum sentiendi præcindatur, consultius omninò sit, in terminis Omnipræsentis hoc Mysterium tradere, intra quos hætenus plerique & fortè omnes Evangelici Doctores se continuerunt, ac feliciter illud contra quosvis obtrectatores DEI gratiâ defenderunt. His breviter ex necessitate præmissis, ad ipsius Controversiæ ventilationem accedimus, quam Bellarminus insigni prolixitate per integram capitum decadem tractavit, ea exindè repetituri, quæ ad vindicandam Augustini autoritatem inprimis pertinere videbuntur, ut nimirum

vid. D. Dorsch. Anti-Cogent. pag. 236.

vid. D. Calov. Metaph. Div. Tom. I. pag. 176.

in hoc

in hoc etiam puncto tam augustus Doctor sit & maneat Testis & Confessor Evangelicæ Veritatis. Initium verò facit Bellarminus inde, ut demonstret, Ubiquitatem vel Majestatem Omnipræsentis Christo-Homini communicatæ repugnare expressis Scripturæ dictis, & quidem in specie illis, quæ DEUM esse ubiq; vel Omnipræsentem docent, eog; ipso Eum ab omnibus creaturis discernunt, inter quæ recenset illud Davidicum: *Quò ibo à Spiritu tuo, & quò à facie tuâ fugiam?* addens, Patres ex hoc DEI attributo probare, Spiritum Sanctum esse Verum Deum, non creaturam, cæteris Patribus Augustinum subjungendo, pro Spiritus Sancti Divinitate ex Oraculo hoc militantem. Sed nihil hoc contra Evangelicorum doctrinam, qui sicut nulli creaturæ Majestatem omnipræsentis adscribunt, ita dum Christo-Homini per unionem, quæ personalis vocatur, præter alia, hoc etiam Idioma in S. Literis expressissimè legunt adscriptum, nihil omninò putant derogari Divinæ Majestati, quæ humanam in Christo Naturam voluit hoc etiam dono dotatam, neque Augustinus hic contrarius est nobis, ut statim porrò videbimus. Quamvis enim Bellarminus cum quibusdam aliis Patribus Eum nobis opponere conetur, frustra tamen laborat, nosque ad Augustini mentem orthodoxam penitus cognoscendam manu quasi ducit, dum ubiquitatem vel Majestatem Omnipræsentis Christo-Homini communicatam iis etiam repugnare existimat Scripturæ testimoniis, quibus Patres probant, duas esse in Christo Naturas, inter quæ præcipuum esse dicit, quo Christus de se ipso clarissimè testatus legitur: *Nemo ascendit in Cælum, nisi qui descendit de Cælo, Filius hominis qui est in Cælo: ex quo loco plurimos Patrum, & inter eos Augustinum, deducere observat, Christum esse DEUM & hominem, quia, quando erat corpore solum in terrâ, dicebat tamen se esse in Cælo, nimirum Deitate.* Augustini Verba, quibus ex ore Christi oraculum compendiosè explicat, hæc sunt: *Eccè, hic erat, & in Cælo erat; hic in Carne, & in Cælo erat Divinitate, imò ubiq; Divinitate, natus de Matre, non recedens à Patre.* Nihil omninò contra Evangelicos, si modò Sententia augusti Doctoris ritè capiatur, quam in eadem Expositione Johannæ non semel uberius exposuit, hæc inter alia scribens: *Non dixit, erat, sed Filius hominis, inquit, qui EST in Cælo. In terrâ loquebatur, & in Cælo se esse dicebat, & non, (rectius, cum) ita dixit, quò pertinet, nisi ut intelligamus, unam personam esse Christum, Deum & hominem, non duas, ne Fides nostra non sit trinitas, sed quaternitas.* Et post aliqua: *Sic erat Filius hominis in Cælo, quem admodum Filius Dei erat in terrâ; Filius Dei in terrâ in susceptâ carne, Filius hominis in Cælo in unitate Personæ.* Quæ Verba postrema tam sunt clara, ut non clarius Evangelicorum mentem de hoc Fidei Myserio exprimere potuerint. Similem ferè in modum alibi etiam hoc Christi oraculum explicavit: *In terrâ erat, & in Cælo se esse dicebat, & quòd est majus, in Cælo Filium hominis, ut unam demonstraret in utrâq; Natura Personam, in eo, quod DEI Filius erat æqualis Patri, Verbum Dei in principio, Deus apud Deum: & in eo, quod Filius hominis erat, adsumentem animam & carnem humanam, & indutus hominem exiens ad homines, quia in hoc utroq; non duo Christi sunt, nec duo Filii Dei, sed una Persona, unus Christus, Dei Filius, idemq; unus Christus, non alius hominis filius, sed Dei Filius secundum Divinitatem, hominis filius secundum carnem.* Et iterum post aliqua ibidem: *Idem Filius hominis, qui Filius est Dei, sedet in Cælo, qui ambulat in terrâ. In Cælo erat, (rectius ex Textu, EST) quia ubique Christus, idemque Christus & Filius DEI & Filius hominis. Propter unitatem personæ in terrâ Filius DEI, propter eandem personæ unitatem esse probamus in cælo Filium hominis.* Addo alium adhuc locum, ubi hæc Christi Verba porrò ita illustrat augustissimus Doctor: *Quamvis in terrâ factus sit Filius hominis, Divinitatem suam tamen, quâ in Cælo manens descendit in terram, non indignam censuit nomine Filii hominis, sicut carnem suam dignatus est nomine Filii DEI, ne quasi duo Christi istâ accipiantur, unus DEUS & alter homo, sed unus atque idem DEUS & homo; DEUS, quia in principio erat Verbum, & DEUS erat Verbum; homo, quia Verbum caro factum est, & habitavit in nobis. Ac per hoc, per distantiam Divinitatis & infirmitatis Filius DEI manebat in Cælo, Filius hominis ambulabat in terrâ; per unitatem verò Personæ, quâ utraque Substantia unus est Christus, & Filius DEI ambulabat in terrâ, & idem ipse Filius hominis manebat in cælo. Adjungantur ibidem sequentia, & manifestum erit, nihil expressius magisque perspicuum ad explicandam Evangelicorum sententiam de Majestate Ubiquitatis vel Omnipræsentis Christo-Homini communicatâ ab Augustino dici & scribi potuisse, utut Dogma hoc à perisque, qui illud undiquaque hostiliter, cæco ut plurimum impetu & zelo minimè laudabili,*

impe-

Pl. 129.

Joh. III.

Tract. 12.
in Joh.Tract. 27.
ibid. conf.
Tract. 31.Serm. 14.
de Verb.
Apost.lib. 1. de
peccat.
merit. &
remiss.
cap. 31.

impetunt, tanquam ipsâ novitate suspectum & in antiquiore Ecclesiâ inauditum pro-
scribatur. Quæ circa ipsum Oraculi hujus de Filii hominis adscensu & descensu sen-
servanda, hic brevitate gratiâ omittuntur; cum satis nunc esse possit & debeat, Au-
gustinum à Bellarmino pro se contra nos citatum in ejus Explicatione Ubiquitatis vel
Omnipræsentia Christo homini post Unionem debitæ non hostem, sed ingenuum
esse confessorem, adeoque Evangelicis in hoc etiam Fidei Mysterio non opponen-
dum, sed quam-maximè componendum & tanquam orthodoxæ Veritatis testem
omnibus commendandum, id quod amplius patebit, ubi duce Bellarmino in vindic-
candâ Christi-Hominis Majestate progrediemur, quamvis ad idem terè nobis sit
redeundum.

Nimirum pergit Bellarminus refellere ubiquitatem vel omnipræsentiam Corpo-
ris Christi ex Symbolo Apostolorum, & inter cæteros ex eo in specie Articulo,
qui agit de Adscensione Christi ad Cælos, circa cujus explicationem sequentia habet:
*Catholici credunt, Christum in verum Cælum corporeum adscendisse, sive maneat intra
ipsum Cælum, ut videtur sentire Augustinus, dicens, Christum esse ubiq; ut DEUM,* Epist. 57.
ad Dard.
& in aliquâ parte Cæli propter veri corporis modum; sive maneat supra & extra omnes
Cælos, ita ut pedibus tangat convexum summi Cæli, ut Thomas vult. Addit, *Ista non sunt
certa, nec necessariò cognoscenda; Imò Augustinus etiam monet, curiosissimum esse & super-
vacaneum, id querere.* Et post aliqua: *Hæc est sententia omnium Sanctorum, & præcipue
Augustini, ubi monet Dardanum, ut recolat Symbolum & simpliciter credat, Christum homi-
nem post resurrectionem veram verè in Cælum adscendisse, atque ibi in certo nunc esse loco.*
Et quia de corporibus Beatorum gloriosis simul incidit Quæstio, quæ illorum futura sit
ratio in Cælis, subjungit ex Augustino Bellarminus, *sat esse, scire, habituros in Cælo cor-
pora gloriosa statum & motum, prout voluerint, sed omnino decentem.* Mirum est & ver-
satile Ingenium Bellarmini, mox dubitanter, mox autem adsertivè scribentis, adeoque
sibi ipsi non semper constantis. Dubitat de statu Christi post gloriosam ad Cælos ad-
scensionem, num intra an extra Cælum maneat; num a Cælo includatur, an verò
Cælum ambiat, pedibus tangat? Ita enim fuit necessum, ut rationis suæ decempedâ
grande hoc Mysterium dimittatur, & ad normam stulti intellectûs redigat, quod supra
omnem est hominis intellectum. Et tamen, ubi qualitercunque suam de hoc Mysterio
proposuit sententiam, eam dicit omnium esse Sanctorum, & in primis Augustini,
coque ipso sine ulteriori inquisitione amplectendam; quæ tamen discussis omnibus
aliud in se non continet, quàm *Christum verè in Cælum adscendisse.* Atqui id Evange-
lici etiam duce Scripturâ, & prævio, quod dicitur, Apostolorum Symbolo unanimiter
credunt & profitentur, hoc tamen sensu, ut Adscensionem hanc Christi gloriosam Ma-
jestati Omnipræsentia Christo-Homini communicatæ nihil planè existiment dero-
gare. Si enim nullum aliud esset, illud solum & unicum Pauli Oraculum satis evincere
posset, quo Christum idè supra omnes Cælos adscendisse scripsit, *ut omnia implet,* Ephes. 4.
Omnipræsentiam carnis Christi, quæ per laudatam ab Apostolo impletionem omnium
intelligitur, cum juxta Divinam Naturam cum Patre & Spiritu Sancto nunquam non
omnia impleverit, esse ipsius gloriosæ Adscensionis consequens, quæ sicut in termino
Adscensionis cœpit, ita adhucodiè durat, neque respicit omnia solum in Cælo
vel regno gloriæ, sed & in terrâ, ac in primis regno Gratia, Ecclesiâ nimirum militante,
quæ de Capite suo sibi intimè unito & nunquam non quamvis invisibiliter omnipræsen-
tissimo inter tot Inferni portarum minas & insultus indubia est, seque sub Eo tanquam
Protectore Summo & Omnipotentissimo tutam fore & conservatum iri constanter
credit. Et his nullo planè modo contraria sunt aut opponenda, quæ Augustinus de
statu corporis Christi post Adscensionem ad Cælos scripsit, *Eum in loco aliquo Cæli pro-
pter veri corporis modum esse,* cum & illud Evangelicis non inficientur, ita secundum
Augustini monitum, quod in eadem ad Dardanum Epistola extat, *Divinitatem
Christi-Hominis adstruentes, ne corporis veritatem auferant,* cumque Eodem ibidem
porro profitentes: *Vna persona DEUS & homo est, & utrumq; est unus IESUS CHRISTUS,
ubiq; per id, quod DEUS est, in Cælo autem per id, quod homo est;* Sed non vident aut
pervidere possunt Evangelicis, quâ ratione impediatur, si dicatur Christi corpus, quâ ve-
rum utut post Resurrectionem & Adscensionem corpus gloriosum, esse in Cælo & in ali-
quâ Cæli parte; quò minus idem dicatur, imò verè sit in Cælo & in Terrâ omni-
præsens, omniaque gloriôsè & gratiosè implens, utpote ei intimè unitum personæ
cui

Conf. D.
König.
Vindic. S.
p. 428, seq.

de Fide &
Symb.
cap. 6.
conf. de
Agone
Christi
cap. 25.
de Civit.
Dei lib.
ult. cap.
ult.

vid. D.
Dorich.
Pentad.
Disp. 14.
num. 59.

cui ab utraq; parte ac sine omni contradictione tanquam singulare Divinitatis attributum Majestas omnipræsentia adscribitur, de qua ipsa Majestatis Divina omnipræsentia idem Augustinus ibidem bene monuit: *In eo ipso, quod dicitur Deus ubique diffusus, carnali resistendum est cogitationi, & mens à corporeis sensibus avocanda.* Perplacet etiam, quod idem Augustus Doctor loco per Bellarminum citato modestissime censuit: *Vbi & quomodo sit in Cælo corpus Dominicum, curiosissimum & supervacaneum est querere; tantummodo in Cælo esse, credendum est.* Non enim est fragilitatis nostra Cælorum secreta discutere, sed est nostra fidei, de Domini corporis dignitate sublimia & honesta sapere. Dum enim Christum corpore suo in Cælo esse dixit, non exclusit terram, quæ ad omnium impletionem ab Apostolo tam sanctè adsertam omninò requiritur, sed simul inclusit, id quod iterum concludere licet exindè, unde in paulò antecedentibus pro legitimo Adscensus & Descensus Domini intellectu Augustinum testem vidimus, ita porro scribentem: *Si Divina Substantia longè distantiore atq; incomparabili diversitate sublimior potuit propter nos ita suscipere humanam substantiam, ut una fieret persona, atque sic Filius hominis, qui erat in terrâ per carnis infirmitatem, idem ipse esset in Cælo per participatam carni Divinitatem; quanto credibilius alii homines sancti & fideles Ejus sunt cum homine Christo unus Christus, & omnibus per hanc Ejus gratiam Societatemq; adscendentibus, ipse unus ascendit in Cælum Christus, qui de Cælo descendit.* Argumentatur Sanctus Pater à præcellentia hominis regniti & verè fidelis cum Christo capite uniti, ad præcellentiam corporis à Christo adsumti, totque illustribus Donis beati, in primis autem non in terrâ solum, sed & in Cælo simul existentis, per participatam videlicet & communicatam Carni Divinitatem; & tamen Bellarminus per suadere Lectori conatur, Augustinum corpus Dominicum, id est, Christum hominem Cælo localiter adfixisse, Ejusq; præsentiam terricolis denegasse, quam tamen in testimoniis antè citatis iisdemq; luculentissimis tam constanter defendit. Et quamvis alibi de statu corporum post hanc vitam glorioso, id quod Bellarminus insuper urget, dubitanter loqui videatur Augustinus, scribens: *Qui motus illic talium corporum sint futuri, temerè definire non audeo, quod excogitare non valeo; tamen & motus & status, sicut ipsa species, decens erit, quicunq; erit, ubi, quod non decebit, non erit.* Illud tamen notanter addidit, ne lectorem plane dubium à se dimittat: *Certè, ubi volet spiritus, ibi protinus erit corpus, nec volet aliquid spiritus, quod nec spiritum possit decere nec corpus.* Multum hic tribuit Augustinus corpori glorioso meri hominis. Annon putandum est, Eum multò plus adscripsisse corpori glorioso hominis non meri, sed simul DEI, adsumtam gratiosè Naturam post completum Exinanitionis statum eò evehenti, ut omnia impleteret, id est, omnia in Cælo & in terrâ omnipræsentem & omnipotentem gubernaret, inque debito ordine conservaret. Sed adhuc ulterius cum Bellarmino eundem est.

lib. 1. de
peccat.
merit. &
remiss.
cap. 31.

Is ut porro Augustinum Evangelicis in hoc Fidei Puncto opponat, inter alia Patrum testimonia, quibus Ubiquitatem refelli existimat, duo etiam Augustini adducit, quorum prius hoc est: *A quibus homo (nimirum Christus) abscedebat, Deus non recedebat, & idem ipse Christus, homo & Deus.* Ergò ibat per id, quod homo erat, manebat per id, quod ubiq; erat. Explicat ibi Sanctus Pater, quomodo intelligi debeat, quod Christus iteratis non semel vicibus ad Apostolos dixit, se ad Patrem vadere, ob quem sermonem Apostolos non parùm tristes fuisse, seque in posterum à Magistro derelictos existimasse Evangelista memorat, addito consolationis argumento, quò animi eorum ad tranquillitatem compositi fuerant. Præprimis autem illud notandum, loqui Augustinum de eo Christi. Hominis statu, quo etiam si per unionem habuit communicata sibi Idiomatica Divinitatis, ea tamen liberè in illo statu non usurpavit, sed juxta Apostoli informationem se ipsum exinanivit & quasi exiit ad tempus, formam Servi accipiens, de cujus Status profundissimæ Exinanitionis differentiâ Statui insecutæ Exaltationis oppositæ ab Evangelicis Augustinæ Confessioni sincerè addictis quoad Majestatem Omnipræsentia Christo Homini datam doceatur, ex libris Eorum Symbolicis, nominatim Formulâ Concordiæ ac Eiusdem Apologiâ plus satis constat, nec repetitione iteratâ opus est. Posterius Augustini testimonium, quod Bellarminus contra nos producit, hunc in modum legitur: *Non est consequens, ut quod in Deo est, ita sit ubique, ut Deus; nam & de nobis veracissima dicit Scriptura, quod in illo vivimus, movemur & sumus, nec tamen sicut ille ubiq; sumus. Sed aliter homo ille in Deo, quoniam aliter & Deus ille in homine, proprio quodam ac singulari modo.* In quibus verbis Augustinum clarissime dicit adfirmare Bellarminus, non esse consequens, ut si Verbum est ubique, etiam caro illi unita sit ubique. Sed,

Epist. 57.
ad Dardã.

Sed ut quam-mitissime dicam, quod res est, vim facit Augustini Sententiæ Bellarminus, plusque ex adlegatis ejusdem verbis concludit, quam in eis invenitur. Imò sibi iterum ipsi contrarius est Bellarminus, dum in proximè antecedentibus ingenuè est factus, Augustinum in hac Epistolâ ex professo tractare de eo, quod *convenit carni non ex se, sed ex unione cum Verbo*; utpote quo ipso Evangelicorum cum Augustino in hac etiam Quæstione contentum apertissime demonstravit, ut apertius non poterit. Nimirum, non denegat Augustinus carni à Christo susceptæ, præprimis in Statu Exaltationis, Majestatem omnipræsentis, usumque ejus plenarium, sed modum distinguit, aliâ docens ratione Christum ut Dei Filium, aliâ ut Filium hominis esse in Cælo & in terrâ omnibus creaturis præsentem. Indè particulâ illâ distinctivâ probe observandâ, *Ita, sicut &c.* quibus notanter Augustinus utitur addens, *proprio quodam ac singulari modo hæc intelligi debere, id quod in proximè antecedentibus ex articulo de Ascensione gloriosâ in Cælos, & quæ eam sunt insecuta, clarius adhuc significavit, scribens: Noli dubitare, ibi nunc esse hominem Jesum Christum, undè venturus, memoriterque recole & fideliter tene Christianam confessionem, quoniam resurrexit à mortuis, ascendit in Cælum, sedet ad dextram Patris, nec aliundè, quam inde venturus est ad vivos mortuosque judicandos; & sic venturus est, illa Voce Angelicâ testante, quem ad modum ire visus est in Cælum, id est, in eadem carnis formâ atque substantiâ, cui profectò immortalitatem dedit, naturam non abstulit. Secundum hanc formam non est putandus ubique diffusus.* Quæ iterum clarissima est Sententiâ Evangelicorum expositio, quam ex articulo de Sessione Christi hominis ad dextram Patris plurimum confirmari, certum est, quidquid etiam Bellarminus Augustini autoritate munit obgannat, dicens, *per dextram DEI non Potentiam & Majestatem Divinam, sed Beatitudinem æternam à multis intelligi, nominatim Augustino, docente, non solum Christum sedere ad dextris Dei, sed omnes etiam electos, juxta Apostoli oraculum: Con- sedere nos fecit in caelestibus in Christo &c.* Ephel. II. cujus tamen dicti Bellarminus sui immemor in sequentibus contra Augustinum non hunc esse dicit sensum, *omnes nos esse sessuros ad dextram Dei in personis propriis, sed in Christo, ut Paulus expressè dicit, addens: Quia ejusdem speciei & naturæ sumus cum illo homine, qui est in dextra Dei, omnes dicimur per illum sedere in dextra Dei; alioquin totam Scripturam tribuere Christo soli sedere ad dextram Patris: ubi Bellarminus benè distinguit inter dextram DEI absolute, & dextram Patris relative consideratam, quæ distinctio si observetur, res dijudicatu est facillima, id quod ipsè iterum Bellarminus agnovit, secundum hanc Expositionem aliquid videri valere argumentum Evangelicorum, quos iniquissime, more tamen solito, hæreticos dicit, hæc porrò contra se ipsum pro nobis scribens: *Ista Sessio ad dextram Patris, quæ potentiam significat & Majestatem, Christi data est Humanitati. Quæ cum ita sint, videtur jam negari non posse, quin ipsa Humanitas prædita sit Majestate Divinâ, & proinde sit etiam ubique.* Respondere quidem conatur Bellarminus ad hæc, nobisque hunc eripere clypeum, sed inaniter & in vanum; quin magis semper magisque invitus & nescius arma nobis pro defendendâ Ubiquitate & Omnipræsentia carnis CHRISTI ex Sessione Ejus ad dextram Patris largiter suppeditat, ita enim scribit: *respondeo, datam esse Humanitati istam Sessionem, sed datam non ipsi in se, sed in Supposito; id quod nos Evangelici in gratiam Simpliciorum, quibus termini hi Philosophico-Scholastici non adeò sunt cogniti, exprimere solemus, vi Unionis dictæ Personalis, quâ DEI Filius in upitatem Personæ carnis suscepit humanam, vel ut adhuc clarius cum enucleatissimo Mysterii hujus Interprete Apostolo dicamus, quâ Verbum Caro factum est.* Pergit Bellarminus: *Non enim factum est, ut Humanitas in seipsâ sedeat ad dextram DEI; sicut non factum est per Incarnationem, ut Humanitas sit DEUS, sed ut sit Humanitas Dei, & proinde in concreto dici possit, iste homo est Deus, & sedet ad dextram Patris &c.* Rectè, si rectè voluerit intellectum Bellarminus, quod *Humanitas non in se ipsâ sedeat ad dextram DEI, quia Natura humana hic non in statu simplici & secundum se, sed in statu, ut ita dicam, composito, vel ut iterum phrasi usitatâ mentem orthodoxam clarius explicem, Unionis, quæ dicitur personalis.* Malè è contrario & planè insufficienter, dum proponit *Humanitatem illius personæ, quæ sedet ad dextram DEI, quo ipso verbalem Idiomatum communicationem supra indigitatam innuit, ipsamque communicationis realitatem non obscurè negat.* Et sicut non adprobamus illas locutiones abstractivas, Ex. gr. quam Bellarminus exhibet, *Humanitas est DEVS &c.* Ita ex alterâ parte non*

NB:

De Fide & Symb. cap. 7. & de Agone Christ. cap. 26.

repudiamus prædicationem in concreto factam, *iste homo est Deus, & sedet ad dextram Dei Patris*, præprimis si non tantum concretum personæ, sed & simul naturæ, nimirum in ipso unionis statu intelligatur, sine tamen confusione actuum naturæ & personæ, qui nunquam non diligentissimè distinguui debent. Sed pergit Bellarminus impetere Majestatem Christi-Hominis, utur ictibus plerunque innocuis, ut porrò videbimus.

Joh. V.

Dum enim inter ea scripturæ testimonia, quæ ex Evangelicorum mente sibi ipsi objicit, illud quoque recenset, quo Christus *Patrem sibi tanquam Filio omne Judicium dedisse restatus* est: Ex tribus modis, quibus hoc testimonium intelligi posse cenfet Bellarminus, secundus est, quo intelligi posse existimat *eâ ratione, ut illa omnia significentur data Humanitati non in se, sed in Supposito, idque per gratiam unionis*. Et ita videri accepisse Augustinum undè non sequatur, *Christi humanitatem habere in se formaliter Divina attributa, sed solum esse naturam ejus Suppositi, quod illa habet attributa*. Ictibus inquam innocuis. Quamvis enim Augustini autoritate phrasibus verbalem Idiomaticum Communicationem exprimentibus realiter communicatam homini Christo Majestatem, ut hæcenus non semel, impugnare videatur; fateri tamen debuit, eadem ductus Augustini autoritate, *Attributa Divina data & communicata esse Humanitati vel Christo Homini per Gratiam unionis*, utur non in se vel in statu simplici & separato, sed in Supposito, vel in statu, ut supra explicavi, composito, & quod eodem redit, in Statu Unionis æternum insolubilis. Et sicut nemo Evangelicorum dixit vel scripsit, Christi humanitatem habere in se Divina attributa *formaliter*, termino hoc juxta accuratorem philosophicam sumto, sed quæ phrasia recepta est, *personaliter*; ita justominus iterum est & planè insufficiens, quod Bellarminus subjungit, *Christi humanitatem solum esse naturam ejus suppositi, quod illa habet attributa*, quasi non per concessam Unionis gratiam Christo Homini etiam communicata sint. Unum adhuc est super pro vindictis Divinæ Majestatis & in specie ubiunitatis, vel omnipræsentis Christo homini communicatæ, quod nimirum attinet illud Augustini testimonium, quod paulò ante ex Sermone decimo & quarto de Verbis Apostoli fuit productum, ad ejus enervationem Bellarminus observat, quæ ibi dicuntur, *non de Natura humanâ, sed de Persona intelligi debere*; nec dictum esse ab Augustino, *Humanitatem esse in Cælo, in terrâ Deitatem, sed in Cælo Filium hominis, id est, personam, in terrâ Filium Dei, id est, eandem Personam, quia ubique illa sit persona*. Sed malus est Hermineva Bellarminus. Etsi enim Augustinus, & datâ forsitan operâ, hisce locutionibus abstractivis in hoc negotio abstinuit, non tamen illud in præjudicium aut detrimentum Majestatis Christo-homini communicatæ factum est, utpote quam Ei ibidem expressissimè adscripsit. Nec nisi perversissima est Verborum Augustini depravatio, ea, quæ de Concreto Naturæ dicuntur, de concreto Personæ tantum intelligere, actusque personæ omninò naturæ, quæ alterius Idiomaticum particeps est facta, denegare, quod, annon sit Nestorii errorem è cineribus revocare, ii judicent, quibus hæc talia penitus constant. Certè intolerandum est ubi Augustinus expressè Filium hominis vel DEI nominat, adeoque naturas inter se apertissimè distinguit, indicans, quid cuius per gratiam Unionis ab alterâ accedat, & de eâ prædicari possit, imò ob oraculorum perspicuitatem debeat, subterfugium ad denominationem sumere personalem, id est, verbalem solummodò communicationem, quæ in re ipsâ nullum planè habeat fundamentum, & per quam non parum hujus Mysterii sublimitas labefactatur. Absurdissimum est præterea, personæ, vel ut Bellarminus aliàs non semel amat loqui, toti supposito aliquid adscribere, & alterutri Naturæ, ex quâ hæc Persona constat, id negare, cum tamen ipsa Naturarum unio, quæ conjunctissima est, hanc Idiomaticum & operationum mutam communicationem requirat, eamque non verbalem solummodò, sed omninò realem, ut hæcenus non semel monitum. Quæ ultimo capite exhibet Bellarminus de accessorio quodam argumento, ad defendendam Ubiquitatem vel omnipræsentis Majestatem Christo-homini communicatam, desumpto à summâ Christi-hominis Felicitate, Pulchritudine & Beatitudine, ad cujus refutationem aliquâ Augustini autoritate usus est, quia in eo ipsius Controversiæ & Quæstionis cardo non vertitur, innocuo hæc prætermittuntur silentio.

